

Nathalie Le Blanc staat stil bij de frappante feiten die ze al lezend opmerkte.

Knuffelkunst

Stond er maar een bankje, dacht ik, starend naar een groot zwart schilderij waarop eindeloos veel witte puntjes een intrigerend patroon vormen. Mijn voeten zeurden na een slenterend bezoek aan de fin-de-siècleafdeling van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, maar dit werk van Debbie Brown Napaltjarri in de expo *Aboriginalities* was zo hypnotiserend dat ik er meer dan een kwartier voor bleef staan. *Tali Tjuta*, heet het. Vertaald als Vele Zandheuvels, maar ik zie er ook bomen, golven, dicht op elkaar gepakte mensen en medische beeldvorming in. Het was vooral wondermooi en van alle meesterwerken die dag wilde ik dit het liefste mee naar huis nemen.

Een goed teken, lees ik in het kinderboek *What Adults Don't Know About Art* van de Londense School of Life. Ik kocht het in een museumwinkel, omdat ik dan wel volwassen ben, maar inderdaad niet veel over kunst weet. Thuis waren we geen museumgangers en ik kom nog altijd niet veel verder dan 'ik vind dit wel mooi' en 'dat niet zo'. Wat ik, en met mij veel volwassenen, niet weten – denken ze bij The School of Life – is waarom kunst belangrijk is. Want dat is het wel degelijk, anders bouwden we geen musea en betaalden we er geen fortuinen voor. Het is niet omdat het duur, oud, realistisch of wereldbekend is, lees ik, maar wel omdat kunst in al zijn mogelijke vormen gereedschap is, een hulpmiddel om ons leven beter te maken, net zoals een emmer of rekenmachine.

Kunst helpt onze hersenen, lees ik. Het helpt ons herinneren. Mooie of net moeilijke momenten, plekken waar we geweest zijn of die we missen, interessante ideeën of wat er belangrijk is in het leven. Abstracte kunst kan ons zelfs helpen herinneren hoe een gevoel aanvoelt. Kunst is een soort advertentie voor wat we echt nodig hebben in het leven. Meesterwerken tonen ons ook dat iedereen boeiend is, zelfs de doodgewone moeder van Whistler, het melkmeisje van Vermeer en wij. Het kan ons ook opbeuren op moeilijke momenten. 'Als je triest bent, heb je soms gewoon iemand nodig die er is,

en die begrijpt dat het moeilijk is. Voor kinderen is dat hun teddybeer of een dekentje. (...) Ook als volwassene heb je soms troost nodig, alleen is onze maatschappij niet goed in het maken van teddyberen voor volwassenen. Gelukkig is er kunst.' Kunst als knuffel, dus. Dat vertelde journaliste Béatrice Delvaux ook al in het mooie *Alleen Elvis blijft bestaan*. Kunst biedt haar altijd troost op moeilijke momenten. Een boek lezen, een museum binnenstappen, muziek beluisteren, kunst is er niet alleen om mensen te verstrooien, vertelde ze. "Het maakt de mensen beter, gevoeliger. Het maakt ons echt mannen en vrouwen." Of iets daartussenin, natuurlijk.

Het is dus een goed idee om musea en galerieën binnen te wandelen, ook als je die plekken een beetje intimiderend vindt. Misschien helpt het als je beseft dat de meeste kunstwerken een soort posters waren die mensen uit het verleden in hun huis, kerk of kantoor wilden. Koningen lieten hun familie schilderen, in de kerk hingen ter informatie van de gelovigen Bijbelverhalen en de oorspronkelijke bewoners van Australië tekenden in het zand en later op doek hun omgeving en wat zich daar afspeelde. Als je dat beseft, verdwijnt de angst om 'niets van kunst te weten', hopen de auteurs. Je hoeft helemaal geen eindeloze rij belangrijke namen en data te leren, of strekkingen te herkennen. 'Een kunstwerk wordt belangrijk als jij het graag in jouw ideale kamer zou willen hangen, omdat het voor jou een betekenis heeft.' Het is dus prima dat je veel kunst lelijk, onduidelijk of doodgewoon vreemd vindt, je moet gewoon op zoek gaan naar kunstwerken die jou raken. Hallo, Koninklijk Museum? *Die Tali Tjuta...*

What Adults Don't Know About Art, Inspiring young minds to love and enjoy art, Alain de Botton, The School of Life, 2020.

nathalie.le.blanc@knack.be

Kunst is een soort advertentie voor wat we echt nodig hebben in het leven

KAREL DUERNICKX